

Bijeenkomst Actief Burgerschap op 14 maart 2020

De voorzitter van de El Fath Moskee, Brahim, opent de bijeenkomst met iedereen van harte welkom te heten. Hierna krijgt Bouchaib Saadane het woord.

Hij bedankt de organisatie voor de samenwerking en het verzorgen van een goede opkomst. Hierna houdt hij een PowerPoint presentatie over het onderwerp **“Parlementaire Enquête”**.

Een **parlementaire enquête** is in Nederland een middel dat de Eerste en Tweede Kamer kunnen gebruiken om informatie over een bepaald onderwerp te verkrijgen. Het parlementaire recht een enquêteonderzoek te houden is sinds 1848 vastgelegd in de Nederlandse Grondwet en sinds 1850 verder uitgewerkt in de Wet op de Parlementaire Enquête. Deze wet is in 2008 volledig herzien.

Taken en rechten

De Tweede Kamer heeft twee hoofdtaken: De regering controleren en wetten maken.

De belangrijkste taak van de Eerste Kamer is het beoordelen van wetsvoorstellen die de Tweede Kamer heeft goedgekeurd. De twee Kamers vormen samen de Staten-Generaal (het parlement). De regering is verplicht om beide Kamers te informeren. De Kamers kunnen zo de regering goed controleren. Deze informatieplicht is vastgelegd in de Grondwet.

Rol van de Eerste Kamer

De Tweede Kamer stelt ook net als het kabinet wetten voor. De Eerste Kamer toetst de wetsvoorstellen, accordeert deze of verwierpt ze. Geaccordeerde wetten gaan naar de Koning om bekrachtigd te worden. Verworpen wetsvoorstellen gaan niet door.

Onderzoek- en enquêterecht

Als het parlement vindt dat een bepaalde zaak tot op de bodem uitgezocht moet worden, kan het een zelfstandig parlementair onderzoek instellen – buiten de regering om. De zwaarste onderzoeksvorm is de parlementaire enquête. Om een parlementaire enquête te kunnen houden, is een besluit van een meerderheid in de Tweede Kamer nodig.

Vershil tussen onderzoekcommissie en enquêtemissie

Er is niet altijd een parlementaire enquête noodzakelijk om de benodigde gegevens van een bepaalde zaak boven tafel te krijgen. Soms is een gewoon parlementair onderzoek door Kamerleden voldoende. Het verschil tussen een 'gewoon' onderzoek en een parlementaire enquête is dat een parlementaire enquêtemissie getuigen onder ede mag verhoren. Een onderzoekscommissie mag dat niet. Overigens kan een onderzoekscommissie tot de conclusie komen dat een parlementaire enquête gewenst is.

Verslag brengen

Een enquête- of onderzoekscommissie brengt verslag uit aan de Tweede Kamer. Op basis daarvan gaat de Tweede Kamer eerst in debat met de commissie en daarna met de verantwoordelijke personen uit de regering. Het uiteindelijke doel is om te leren van het verleden en maatregelen voor de toekomst te treffen.

Getuigen zijn verplicht om te verschijnen

De getuigen die de enquêtemissie oproept, zijn verplicht om te verschijnen. Dit geldt ook voor ministers en staatssecretarissen. De getuigen staan onder ede. Dat betekent dat ze strafrechtelijk kunnen worden vervolgd wegens meened wanneer blijkt dat ze niet de waarheid spreken. De verhoren zijn openbaar en duren bij elkaar vaak wekenlang. Ze trekken veel aandacht van het publiek en de media. De Tweede Kamer is zich ervan bewust dat die openbaarheid soms pijnlijk is voor de getuigen. Maar de openbaarheid hoort nu eenmaal bij de enquête, vindt de Kamer.

Aanleiding van het verhoren van sommige moskeebesturen in NL

De aanleiding hiervan was:

- a- De publicaties in 2018 van *NRC* en *Nieuwsuur* over Golfstaten die met donaties invloed 'kopen' op Nederlandse moskeeën.
- b- De brief die de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aan de Tweede Kamer heeft gestuurd. Deze brief bevatte de volgende inhoud:

BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Den Haag d.d. 20 februari 2020

In het regeerakkoord (Kamerstuk 34 700, nr. 34) is de ambitie uitgesproken om buitenlandse geldstromen naar maatschappelijk en religieuze organisaties transparant te maken en om geldstromen vanuit onvrije landen zoveel mogelijk te beperken. Via deze brief laat ik Uw Kamer weten dat bij brief van 18 februari jl. de Afdeling advisering van de Raad van State is gevraagd voorlichting te geven over mogelijke maatregelen om geldstromen uit onvrije landen tegen te gaan. Het voorstel is om te komen tot een verbod van financiering uit onvrije landen naar maatschappelijke organisaties. Het betreft landen waar normen gelden die haaks staan op de kernwaarden van onze democratische rechtsstaat. Het gaat daarbij om landen die geen godsdienstvrijheid, vrijheid van meningsuiting of vrijheid van vereniging kennen, en niet, of slechts in beperkte mate, voldoen aan de normen van rechtsstatelijkheid. Gezien de complexiteit van dergelijke maatregelen is ervoor gekozen om eerst voorlichting te vragen over de mogelijkheden om tot een verbod van financiering uit onvrije landen te komen in het licht van bestaande grondwettelijke en Europeesrechtelijke

vrijheden, alvorens tot een wetsvoorstel te komen. Zodra de Afdeling advisering van de Raad van State deze voorlichting heeft gegeven, wordt Uw Kamer nader geïnformeerd.

Naast deze voorlichtingsvraag ligt op dit moment het wetsvoorstel transparantie maatschappelijke organisaties bij de Afdeling advisering van de Raad van State voor ter advies. Dit wetsvoorstel regelt onder andere dat maatschappelijke en religieuze organisaties inzicht moeten geven in substantiële donaties die zij hebben ontvangen uit landen buiten de EU of EER. Het kabinet beschouwt dit wetsvoorstel als een eerste stap om meer inzicht te krijgen in de aard en omvang van buitenlandse financiering naar maatschappelijke en religieuze organisaties.

Na de presentatie wordt gelegenheid gegeven tot stellen van vragen en reacties uit de zaal.

Tot slot bedankt voorzitter Brahim de inleider voor de heldere presentatie en duidelijke beantwoording van de vragen en sluit de bijeenkomst met een woord van dank voor de aanwezigen.